

פסיכולוגיה התפתחותית ד'

שתי יחידות לימוד

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים:

פרק ראשון	30	נקודות
פרק שני	50	נקודות
פרק שלישי	20	נקודות
סה"כ	100	נקודות

ג. חומר עזר מותר לשימוש: אין.

בשאלון זה 4 עמודים.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר,
אך מכוונות הן לנבחנות והן לנבחנים.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון (30 נקודות)

ענה על שאלה 1 – שאלת חובה.

שאלה 1

קרא את הקטע שלפניך וענה על שלושה מבין הסעיפים א'–ד' (לכל סעיף – 10 נקודות).

ירון בן השנה וחצי ונועה ונורית בנות השנתיים משחקים ב"פינת הבית" שבגן. ירון נותן לנורית בובה ואומר לה: "בה-בה". נורית לוקחת את הבובה ואומרת לירון: "כן, בובה. הבובה רעבה". "תאכלי ה-כ-ו-ל", היא אומרת לבובה. נועה מסתכלת על נורית ואומרת גם היא לבובה שלה: "תאכלי ה-כ-ו-ל".

לאחר זמן מה נועה אומרת למטפלת: "מים". המטפלת מחייכת אל נועה חיוך רחב ואומרת: "את רוצה מים. יש בקבוק מים על המדף, את יכולה לקחת אותו". נועה הולכת אל המדף, לוקחת את בקבוק המים ושותה.

כשנועה גומרת לשתות, המטפלת אומרת לה: "בואי, נועה, אקרא לך סיפור". נועה מסתכלת על המטפלת ואומרת: "כן, סיפור". המטפלת אומרת לה: "את אוהבת לשמוע סיפורים".

המטפלת מתיישבת על השטיח ומסמנת לנועה להתקרב אליה. נועה מתיישבת ליד המטפלת, והמטפלת שואלת אותה: "איזה ספר את רוצה שאקרא לך"? נועה עונה: "חמישה בלונים". המטפלת אומרת: "נהדר. ספר של מרים רות. כמו הספר שקראנו אתמול".

- א. הסבר מהי חשיבה סמלית. הבא שתי דוגמאות מן הקטע המבטאות חשיבה סמלית.
- ב. הסבר את התהליך של רכישת שפה, כפי שהוא מוצג בתיאוריה של סקינר. הבא דוגמה מן הקטע לתהליך זה.
- ג. הבא דוגמה מן הקטע לעקרון התיווך "מיקוד" ולעקרון התיווך "הרחבה".
- ד. תאר כיצד מסייעת המטפלת לנועה להשיג אוטונומיה, לפי אריקסון.

פרק שני (50 נקודות)

ענה על חמש מבין השאלות 2-8 (לכל שאלה – 10 נקודות).

שאלה 2

הסבר מהו סולם התפתחות, ותאר שימוש **אחד** שאנשי חינוך יכולים לעשות בסולם התפתחות.

שאלה 3

האני (האגו) והאני העליון (הסופר-אגו) הם **שניים** מחלקי האישיות, לפי פרויד. הסבר את התפקיד של כל אחד מהם.

שאלה 4

תאר, לפי פיאז'ה, את **שני** התהליכים שבאמצעותם יכול הילד לחזור לאיזון קוגניטיבי, לאחר מפגש שלו עם גירוי חדש.

שאלה 5

ציין **אחד** מתפקידי הרפלקסים של היילוד. הבא דוגמה לרפלקס שממלא את התפקיד שציינת.

שאלה 6

תאר **אחד** ממחקרי הקופים של הארלו ועמיתיו, והצג מסקנה **אחת** שאפשר להסיק מן המחקר הזה.

שאלה 7

אחד ממנגנוני ההגנה הוא "הכחשה". הסבר מהו מנגנון ההכחשה, והבא דוגמה הממחישה את פעולתו.

שאלה 8

הסבר מהו "פחד מְזָרִים". תאר **שני** גורמים שיכולים להשפיע על עוצמת הפחד מזרים.

פרק שלישי (20 נקודות)

ענה על שאלה 9 – שאלת חובה.

שאלה 9

הסבר **ארבעה** מבין המושגים א'-ו' (לכל מושג – 5 נקודות).

- א.** חפץ מַעֲבָר
- ב.** הפרת הַתְּרָגְלוּת (הפרת הַבִּיטוּאָצִיָה)
- ג.** קביעות העצם
- ד.** השלב הקדם-מילולי (שלב המלמול)
- ה.** דיבור סוציוצנטרי
- ו.** תת-מודע

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל.
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך.